

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ковельський промислово-економічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»**

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ**

**для здобувачів
освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
денної форми здобуття освіти**

Ковель, 2025

УДК 657 (07)

О – 13

Облік і звітність в оподаткуванні [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування денної форми здобуття освіти / уклад. Альона Дацюк – Ковель: ВСП «КПЕФК ЛНТУ», 2025. – 28 с.

Видання містить методичні вказівки до виконання самостійної роботи, питання для самоконтролю, перелік рекомендованої літератури.

Призначене для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування денної форми здобуття освіти.

Зміст

Вступ	4
Тематика самостійних робіт	5
1. Основні засади податкового законодавства України	5
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>6</i>
2. Відповідальність за порушення податкового законодавства	7
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>10</i>
3. Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій	10
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>14</i>
4. Податкові соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб	15
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>17</i>
5. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування податком на додану вартість	17
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>23</i>
6. Збір за місця для паркування транспортних засобів	23
<i>Питання для самоконтролю</i>	<i>25</i>
Список рекомендованої літератури	26

Вступ

Сучасний стан розвитку господарства України характеризується загостренням питань щодо повного та правильного виконання платниками податків своїх обов'язків перед бюджетами. До податкової складової бізнесу прикута увага держави, власників, бізнесу, інвесторів, науковців, політиків, громадськості, працівників підприємств, професіоналів-аналітиків тощо.

Визначення бази і розміру податкових платежів здійснюється згідно з податковим законодавством. Відображення в обліку податкових зобов'язань і розрахунків по всіх видах податкових зобов'язань здійснюється згідно з правилами бухгалтерського (фінансового) законодавства. Оподаткування не лише тісно пов'язане з бухгалтерським обліком, а й суттєво впливає на систему бухгалтерського обліку.

У зв'язку з появою нових об'єктів бухгалтерського обліку, пов'язаних з оподаткуванням підприємств, та користувачів інформації про них гостро постало питання взаємозв'язку податкових розрахунків і звітності із бухгалтерським обліком. Тому дослідження проблем облікового забезпечення податкових розрахунків, формування звітності є актуальним для фахівців з обліку і оподаткування як з теоретичного, так і з практичного погляду. Цим визначається значення освітнього компонента «Облік і звітність в оподаткуванні» у формуванні професійних знань здобувачів освіти, що навчаються за спеціальністю Облік і оподаткування.

Видання містить матеріали, які розкривають теоретичні та організаційні аспекти обліку і звітності в оподаткуванні. Обґрунтовано основні засади оподаткування та відповідальність за порушення податкового законодавства в Україні. Визначено окремі аспекти обліку та звітності загальнодержавних та місцевих податків і зборів.

Методичні вказівки спрямовані на формування самостійності та ділової активності здобувачів освіти, сприятимуть поглибленню їх теоретичних та практичних знань.

Для успішного проведення здобувачами освіти самоконтролю отриманих теоретичних знань та практичних навичок щодо обліку і звітності в оподаткуванні кожна тема супроводжується переліком питань для перевірки знань.

Видання призначене для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування денної форми здобуття освіти.

Тема 1. Основні засади податкового законодавства України

Питання до розгляду

- 1. Сфера дії Податкового кодексу України. Склад податкового законодавства України.***
- 2. Принципи податкового законодавства.***

1. Сфера дії Податкового кодексу України. Склад податкового законодавства України

Відносини, що виникають в сфері справляння податків та зборів, регулюються Податковим кодексом України.

Податковий кодекс України (ПКУ) визначає вичерпний перелік податків і зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування; платників податків і зборів, їх права та обов'язки; компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Податкове законодавство України складається з Конституції України; Податкового кодексу України; Митного кодексу України та інших законів з питань митної справи у частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням митом операцій з переміщення товарів через митний кордон України; чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і якими регулюються питання оподаткування; нормативно-правових актів, прийнятих на підставі та на виконання цього Кодексу та законів з питань митної справи; рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків та зборів, прийнятих за правилами, встановленими Податковим кодексом України.

2. Принципи податкового законодавства

Податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах:

-загальність оподаткування – кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені Податковим кодексом, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями Податкового кодексу України;

-рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації – забезпечення однакового підходу до

всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;

- невідворотність настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства;

- презумпція правомірності рішень платника податку в разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, внаслідок чого є можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу;

- фінансова достатність – встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;

- соціальна справедливість – установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків;

- економічність оподаткування – установа податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;

- нейтральність оподаткування – установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;

- стабільність – зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року;

- рівномірність та зручність сплати – установа строків сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;

- єдиний підхід до встановлення податків та зборів – визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку.

Питання для самоконтролю:

1. Який законодавчий документ регламентує відносини, що виникають в сфері справляння податків та зборів?
2. Обґрунтуйте сферу дії Податкового кодексу України.

3. Проаналізуйте склад податкового законодавства України.
4. Охарактеризуйте принципи, на яких ґрунтується податкове законодавство України.

Тема 2. Відповідальність за порушення податкового законодавства

Питання до розгляду:

1. ***Поняття податкового правопорушення.***
2. ***Види юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства.***

1. Поняття податкового правопорушення

Податковим правопорушеннями є протиправні, винні діяння (дія чи бездіяльність) платників податків, податкових агентів, та (або) їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених Податковим кодексом України та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Коли платником податку є юридична особа чи її відокремлений підрозділ, то до адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства можуть бути притягнуті їх посадові особи.

Відповідно до чинного законодавства платник податку може бути притягнутий до відповідальності в разі:

- ухилення від сплати податку, збору, іншого обов'язкового платежу;
- заниження об'єкта оподаткування;
- невчасної сплати податку, збору, іншого обов'язкового платежу;
- неподання (невчасного подання) податкових декларацій, розрахунків, інших документів, необхідних для обчислення податків, обов'язкових платежів до податкових органів;
- неподання (невчасного подання) до банку платіжних доручень на сплату податків, інших обов'язкових платежів;
- недопущення перевіряючих для обстеження приміщень, що використовуються для отримання доходів тощо.

2. Види юридичної відповідальності за порушення податкового законодавства

За порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види юридичної відповідальності:

- фінансова;
- адміністративна;
- кримінальна.

Фінансова відповідальність застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій та/або пені.

Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) – це плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з осіб, що вчинили податкове правопорушення або порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Після закінчення встановлених строків погашення узгодженого грошового зобов'язання на суму податкового боргу нараховується пеня.

Податковий борг – це сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений строк, та непогашеної пені.

Пеня – це сума коштів у вигляді відсотків, нарахованих на суми грошових зобов'язань, не сплачених у встановлені законодавством строки.

Особливістю відповідальності за порушення податкового законодавства є її компенсаційно-каральний характер, який полягає в необхідності відшкодування державі збитків, що виникли внаслідок недотримання надходжень до бюджетів усіх рівнів від податків та зборів. Тобто відповідальність за порушення податкового законодавства об'єднує дві різні моделі юридичної відповідальності: правовідновлювальну (компенсаційну) та штрафну (каральну). Саме це підкреслює стаття 112 Податкового кодексу України, в якій зазначено, що притягнення до фінансової відповідальності платників податків за порушення законів з питань оподаткування не звільняє їх посадових осіб за наявності відповідних підстав від притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності.

Адміністративна відповідальність є засобом адміністративного впливу на порушників податкового законодавства із застосуванням адміністративно-правових норм. Підставою для адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства є наявність

складу адміністративного правопорушення – винної або необережної дії чи бездіяльності, що посягає на захищені законом суспільні відносини, за яку законодавством передбачена адміністративна відповідальність.

Особливості адміністративної відповідальності полягають у:

- застосуванні її до фізичних осіб та посадовців, винних у податкових правопорушеннях;
- застосуванні її щодо найменш значних податкових правопорушень, які за своїм характером відповідно до закону не тягнуть кримінальної відповідальності;
- застосуванні її за відсутності тяжких правових наслідків.
- тому, що вона не тягне за собою судимості;

Діяння, за які передбачена адміністративна відповідальність за порушення податкового законодавства, зазначені у статтях Кодексу України про адміністративні правопорушення, а також у деяких статтях Податкового та Митного кодексів України.

Кримінальна відповідальність застосовується за доведення винності, протиправності, умислу та особливо тяжких наслідках податкового злочину. Кримінальна відповідальність характеризується такими особливостями:

- суб'єктами її є виключно фізичні особи;
- регулюється нормами Кримінального кодексу України;
- встановлюється лише в судовому порядку;
- має певні процесуальні особливості.

Кримінальна відповідальність за ухиляння від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів передбачена статтею 212 Кримінального кодексу України

Особа, яка вперше вчинила протиправні діяння, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона до притягнення до кримінальної відповідальності сплатила податки і збори (обов'язкові платежі), а також відшкодувала збитки, завдані державі невчасною сплатою (фінансові санкції, пеня). Якщо особа, яка була раніше судимою за ухиляння від сплати податків, не сплатить штраф, визначений вироком, то суд замінює несплачений штраф позбавленням волі.

Несплачена сума штрафу замінюватиметься позбавленням волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Загалом, такі штрафні санкції можуть бути замінені позбавленнями волі у межах від 5 до 10 років.

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте суть податкового правопорушення.
2. В яких випадках платник податку може бути притягнутий до відповідальності?
3. Охарактеризуйте особливості фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства.
4. В чому полягає компенсаційно-каральний характер відповідальності за порушення податкового законодавства?
5. Проаналізуйте особливості адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства.
6. Охарактеризуйте особливості кримінальної відповідальності за порушення податкового законодавства.

Тема 3. Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій

Питання до розгляду:

1. *Коригування фінансового результату шляхом збільшення прибутку (зменшення збитку).*
2. *Коригування фінансового результату шляхом зменшення прибутку (збільшення збитку).*

1. Коригування фінансового результату шляхом збільшення прибутку (зменшення збитку)

Фінансовий результат до оподаткування, визначений відповідно до НП(С)БО, коригується шляхом збільшення прибутку (зменшення збитку):

– на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями;

Під борговими зобов'язаннями для цілей даного пункту слід розуміти зобов'язання за будь-якими кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО, зобов'язання за договорами фінансового лізингу та іншими запозиченнями незалежно від їх юридичного оформлення.

– на суму перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю (вартістю, за якою

відповідна операція повинна відображатися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених ст. 39 ПКУ;

- на суму перевищення договірної (контрактної) вартості (вартості, за якою відповідна операція повинна відображатися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки», при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених ст. 39 ПКУ

- на суму втрат від інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства, розрахованих за методом участі в капіталі або методом пропорційної консолідації;

- на суму 30 % вартості товарів, у тому числі необоротних активів (крім активів з права користування за договорами оренди), робіт та послуг (крім операцій, зазначених у п. 140.2 та пп. 140.5.6 ПКУ та операцій, визнаних контрольованими відповідно до ст. 39 ПКУ), придбаних у:

- неприбуткових організацій (внесених до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого придбання), крім випадків, коли сума вартості товарів, у тому числі необоротних активів (крім активів з права користування за договорами оренди), робіт та послуг, придбаних у таких організацій, сукупно протягом звітного (податкового) року не перевищує 25 розмірів МЗП, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, та крім бюджетних установ Накопичувального фонду, недержавних пенсійних фондів і неприбуткової організації, яка є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика;

- нерезидентів (в тому числі пов'язаних осіб - нерезидентів), зареєстрованих у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), затвердженого Кабміном;

- нерезидентів, організаційно-правова форма яких включена до переліку, затвердженого Кабміном відповідно до пп. «г» пп. 39.2.1.1 ПКУ, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі податок з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи.

- на суму витрат по нарахуванню роялті (крім операцій, визнаних контрольованими відповідно до ст. 39 ПКУ) на користь нерезидента (у тому числі нерезидента, зареєстрованого у державах (на територіях),

зазначених у пп. 39.2.1.2 ПКУ), що перевищує суму доходів від роялті, збільшену на 4 % чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за даними фінансової звітності за рік, що передує звітному (крім суб'єктів господарювання, які провадять діяльність у сфері телебачення і радіомовлення відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення»), а для банків – в обсязі, що перевищує 4 % доходу від операційної діяльності (за вирахуванням ПДВ) за рік, що передує звітному;

– на суму витрат по нарахуванню роялті у повному обсязі, якщо роялті нараховані на користь:

1) нерезидента, який не є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) роялті, за виключенням випадків, коли бенефіціар (фактичний власник) надав право отримувати роялті іншим особам;

2) нерезидента щодо об'єктів, права інтелектуальної власності щодо яких вперше виникли у резидента України;

3) нерезидента, який не підлягає оподаткуванню у відношенні роялті в державі, резидентом якої він є;

4) особи, яка сплачує податок у складі інших податків, крім фізичних осіб, які оподатковуються в порядку, встановленому розд. IV ПКУ;

5) юридичної особи, яка відповідно до ПКУ звільнена від сплати цього податку чи сплачує цей податок за ставкою, іншою, ніж встановлена в п. 136.1 ПКУ;

– на суму відсотків та дооцінки, врахованих у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до НП(С)БО;

– на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг (крім неприбуткової організації, яка є об'єднанням страховиків, якщо участь страховика у такому об'єднанні є умовою проведення діяльності такого страховика відповідно до закону, та неприбуткових організацій, до яких застосовуються положення пп. 140.5.13 ПКУ), у розмірі, що перевищує 4 % оподаткованого прибутку попереднього звітного року;

– на суму перерахованої безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг) особам, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), та платникам податку, які оподатковуються за ставкою 0 відсотків відповідно до п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПКУ, крім

безповоротної фінансової допомоги (безоплатно наданих товарів, робіт, послуг), перерахованої неприбутковим організаціям, внесеним до Реєстру неприбуткових установ та організацій на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг, для яких застосовується положення пп. 140.5.9 ПКУ;

- на суму повної або часткової компенсації один раз на календарний рік вартості путівок на відпочинок, оздоровлення та лікування на території України платника податку та/або його дітей віком до 18 років роботодавцем, який є платником податку на прибуток, якщо така компенсація відповідно до ПКУ не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу фізичної особи - платника податку на доходи фізичних осіб;

- на суму витрат від визнаних штрафів, пені, неустойок, нарахованих відповідно до цивільного законодавства та цивільно-правових договорів на користь осіб, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), та на користь платників податку, які оподатковуються за ставкою 0 % відповідно до п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПКУ;

- на суму доходу, отриманого як оплата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування;

- на суму витрат, понесених платником податку у поточному звітному періоді за рахунок раніше отриманих субсидій для повернення частини кваліфікованих витрат відповідно до Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», але не більше суми такої субсидії, здійснених при виробництві (створенні) фільму та включених до складу витрат поточного звітного періоду відповідно до НП(С)БО;

- на суму коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, безоплатно перерахованих (переданих) протягом звітного (податкового) року суб'єктам сфери фізичної культури і спорту, а саме дитячо-юнацьким спортивним школам, центрам олімпійської підготовки, школам вищої спортивної майстерності, центрам фізичної культури і спорту інвалідів, спортивним федераціям з олімпійських видів спорту, що є неприбутковими організаціями, внесеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, на дату такого перерахування коштів, передачі товарів, робіт, послуг у розмірі, що перевищує 8 % оподатковуваного прибутку попереднього звітного року.

2. Коригування фінансового результату шляхом зменшення прибутку (збільшення збитку)

Фінансовий результат до оподаткування, визначений відповідно до НП(С)БО, коригується шляхом зменшення прибутку (збільшення збитку):

- на суму процентів, які перевищують суму обмеження, визначеного п. 140.2 ПКУ, які збільшили фінансовий результат до оподаткування, зменшують фінансовий результат до оподаткування майбутніх звітних податкових періодів у сумі, зменшеній щорічно на 5 % від суми процентів, що залишилися не врахованими у зменшення фінансового результату до оподаткування, з урахуванням обмежень, встановлених п. 140.2 ПКУ;

- на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток підприємств, платників єдиного податку та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що Підлягають виплаті на його користь від інших платників цього податку(крім інститутів спільного інвестування та платників, прибуток яких звільняється від оподаткування відповідно до положень ПКУ, у розмірі прибутку, звільненого від оподаткування);

- на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових(звітних) років(з урахуванням п. 3 підрозд. 4 розд. XX ПКУ)

- на суму уцінки, врахованої у фінансовому результаті до оподаткування у поточному податковому (звітному) періоді на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до НП(С)БО;

- на суму субсидій, отриманих платником податку-суб'єктом кінематографії України для повернення частини кваліфікованих витрат відповідно до Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», здійснених при виробництві (створенні) фільму та включених до складу доходів звітного періоду відповідно до НП(С)БО.

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізуйте порядок коригування фінансового результату шляхом збільшення прибутку (зменшення збитку).
2. Охарактеризуйте порядок коригування фінансового результату шляхом зменшення прибутку (збільшення збитку).

Тема 4. Податкові соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб

Питання до розгляду:

- 1. Загальні аспекти застосування податкової соціальної пільги.***
- 2. Вибір розміру податкової соціальної пільги та строк її дії.***

1. Загальні аспекти застосування податкової соціальної пільги

Податкова пільга – це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності відповідних підстав.

Податкова соціальна пільга застосовується до нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати тільки за одним місцем його нарахування.

Платник податку подає роботодавцю заяву про самостійне обрання місця застосування податкової соціальної пільги.

Податкова соціальна пільга починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня отримання роботодавцем заяви платника податку про застосування пільги та документів, що підтверджують таке право.

Роботодавець відображає у податковій звітності всі випадки застосування або незастосування податкової соціальної пільги згідно з отриманими від платників податку заявами про застосування пільги, а також заявами про відмову від такої пільги.

Податкова соціальна пільга не може бути застосована до:

- 1) доходів платника податку, інших ніж заробітна плата;
- 2) заробітної плати, яку платник податку протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету;
- 3) доходу самозайнятої особи від провадження підприємницької діяльності, а також іншої незалежної професійної діяльності.

Податкова соціальна пільга до заробітної плати державних службовців застосовується під час її нарахування до завершення нарахування таких доходів без подання відповідних заяв.

Якщо платник податку порушує зазначені норми, внаслідок чого, зокрема, податкова соціальна пільга застосовується також під час

отримання інших доходів протягом будь-якого звітного податкового місяця або за кількома місцями отримання доходів, такий платник податку втрачає право на отримання податкової соціальної пільги за всіма місцями отримання доходу починаючи з місяця, в якому мало місце таке порушення, та закінчуючи місяцем, в якому право на застосування податкової соціальної пільги відновлюється.

Платник податку може відновити право на застосування податкової соціальної пільги, якщо він подасть заяву про відмову від такої пільги всім роботодавцям із зазначенням місяця, коли відбулося таке порушення, на підставі чого кожний роботодавець нараховує і утримує відповідну суму недоплати податку та штраф у розмірі 100 відсотків суми цієї недоплати за рахунок найближчої виплати доходу такому платнику податку, а у разі, коли сума виплати недостатня, - за рахунок наступних виплат.

Якщо сума недоплати та/або штрафу не були утримані податковим агентом за рахунок доходу платника податку, то такі суми включаються до річної податкової декларації такого платника податку. При цьому право на застосування податкової соціальної пільги відновлюється з податкового місяця, що настає за місяцем, в якому сума такої недоплати та штраф повністю погашаються.

2. Вибір розміру податкової соціальної пільги та строк її дії

У разі якщо платник податку має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав то застосовується одна податкова соціальна пільга з підстави, що передбачає її найбільший розмір.

Платник податку, який має право на застосування підвищеної податкової соціальної пільги (150 чи 200% від загальної податкової соціальної пільги), зазначає про таке право у заяві про застосування пільги, до якої додає відповідні підтвердні документи.

Податкова соціальна пільга для батьків, що утримують двох і більше дітей (в розрахунку на кожну таку дитину), надається до кінця року, в якому дитина досягає 18 років, а у разі її смерті до досягнення зазначеного віку - до кінця року, на який припадає смерть.

Право на отримання такої податкової соціальної пільги втрачається у разі позбавлення платника податку батьківських прав або якщо він відмовляється від дитини чи передає дитину на державне утримання.

Податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як

заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень.

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги на двох і більше дітей, віком до 18-ти років, визначається як добуток суми загальної податкової пільги та відповідної кількості дітей (для одного з батьків).

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте суть податкової пільги.
2. До яких доходів може застосовуватися податкова пільга?
3. Проаналізуйте розміри податкових соціальних пільг та строк їх дії.

Тема 5. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування податком на додану вартість

Питання до розгляду:

1. ***Операції, що не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.***
2. ***Операції, що звільнені від оподаткування податком на додану вартість.***

1. Операції, що не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість

Не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість операції з:

1) випуску (емісії), розміщення у будь-які форми управління та продажу (погашення, викупу) за кошти цінних паперів, що випущені в обіг (емітовані) суб'єктами підприємницької діяльності, Національним банком України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, органами місцевого самоврядування відповідно до закону, включаючи інвестиційні та іпотечні сертифікати, сертифікати фонду операцій з нерухомістю,

деривативи, а також корпоративні права, виражені в інших, ніж цінні папери, формах;

2) передачі майна у схов (відповідальне зберігання), у концесію, а також у лізинг (оренду), крім передачі у фінансовий лізинг;

3) надання послуг із страхування, співстрахування або перестрахування особами, які мають ліцензію на здійснення страхової діяльності відповідно до закону, а також пов'язаних з такою діяльністю послуг страхових (перестрахових) брокерів та страхових агентів;

4) обігу банківських металів, інших валютних цінностей (крім банкнот і монет, що використовуються для нумізматичних цілей, а також іноземних монет з дорогоцінних металів, базою оподаткування яких є продажна вартість);

5) надання послуг платіжних організацій платіжних систем, пов'язаних з переказом коштів, з інкасації, розрахунково-касового обслуговування, залучення, розміщення та повернення коштів за договорами позики, депозиту;

6) виплат у грошовій формі заробітної плати (інших прирівняних до неї виплат), а також пенсій, стипендій, субсидій, дотацій за рахунок бюджетів або Пенсійного фонду України чи інших фондів загальнообов'язкового соціального страхування (крім тих, що надаються у майновій формі);

7) реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення та перетворення) юридичних осіб.

8) постачання позашкільним навчальним закладом вихованцям, учням і слухачам платних послуг у сфері позашкільної освіти;

9) надання банками (фінансовими установами) послуг у межах управління фондами банківського управління, фондами операцій з нерухомістю, фондами фінансування будівництва (в тому числі за перерахування коштів на фінансування будівництва із фонду фінансування будівництва), за здійснення платежів за іпотечними сертифікатами відповідно до законодавства;

10) оплати третейського збору та відшкодування інших витрат, пов'язаних з вирішенням спору третейським судом відповідно до закону;

11) надання послуг з агентування і фрахтування морського торговельного флоту судновими агентами на користь нерезидентів, які надають послуги з міжнародних перевезень пасажирів, їхнього багажу, вантажів чи міжнародних відправлень;

12) оплати орендної плати чи концесійного платежу за договорами відповідно оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного чи комунального підприємства (його структурного

підрозділу), якщо орендодавцями чи концесієдавцями за договорами виступають органи державної влади чи органи місцевого самоврядування, а платежі відповідно до закону зараховуються до Державного бюджету України або місцевого бюджету;

13) ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України незалежно від обраного митного режиму товарів, митна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро;

14) ввезення на митну територію України товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро, у несупроводжуваному багажі;

15) ввезення на митну територію України фізичними особами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі товарів (крім підакцизних товарів та особистих речей), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро, через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення;

16) конверсії радіочастотного ресурсу України.

2. Операції, що звільнені від оподаткування податком на додану вартість.

Звільняються від оподаткування операції з:

1) постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

2) постачання послуг із здобуття вищої, середньої, професійно-технічної та дошкільної освіти навчальними закладами, у тому числі навчання аспірантів і докторантів, навчальними закладами, що мають ліцензію на постачання таких послуг, а також послуг з виховання та навчання дітей у будинках культури, дитячих музичних, художніх, спортивних школах і клубах, школах мистецтв та послуг з проживання учнів або студентів у гуртожитках;

3) постачання:

а) технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів), послуги з їх ремонту та доставки; товарів спеціального призначення, у тому числі виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення, визначених законодавством України за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

б) комплектуючих і напівфабрикатів для виготовлення технічних та інших засобів реабілітації (крім автомобілів), товарів спеціального

призначення, у тому числі виробів медичного призначення для індивідуального користування, для інвалідів та інших пільгових категорій населення за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;

в) легкових автомобілів для інвалідів уповноваженому органу виконавчої влади з їх оплатою за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів та коштів фондів загальнообов'язкового державного страхування, а також операції з їх безоплатної передачі інвалідам;

4) постачання послуг із доставки пенсій, страхових виплат та грошової допомоги населенню (незалежно від способу доставки) на всіх етапах доставки до кінцевого споживача;

5) постачання послуг з охорони здоров'я закладами охорони здоров'я, що мають ліцензію на постачання таких послуг, а також постачання послуг реабілітаційними установами для інвалідів та дітей-інвалідів, що мають ліцензію на постачання таких послуг відповідно до законодавства;

6) постачання реабілітаційних послуг інвалідам, дітям-інвалідам, а також постачання путівок на санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок на території України фізичних осіб віком до 18 років, інвалідів, дітей-інвалідів;

7) постачання послуг з:

а) утримання дітей у дошкільних навчально-виховних закладах, школах-інтернатах;

б) утримання осіб у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та інвалідів, дитячих будинках-інтернатах, пансіонатах для ветеранів війни і праці, геріатричних пансіонатах, реабілітаційних установах, територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг);

в) харчування та облаштування на нічліг та надання інших соціальних послуг бездомним особам у центрах обліку, закладах соціального захисту для бездомних осіб, а також особам, звільненим з місць позбавлення волі, у центрах соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі;

г) харчування дітей у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах та громадян у закладах охорони здоров'я.

г) харчування, забезпечення майном, комунально-побутовими та іншими послугами, що надаються особам, які утримуються в установах пенітенціарної системи;

д) харчування, забезпечення майном, комунально-побутовими та іншими соціальними послугами за рахунок державних коштів, що надаються особам, які утримуються в реабілітаційних установах, територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг), установах, підприємствах, організаціях всеукраїнських

громадських організацій інвалідів та їх спілок, які займаються реабілітацією, оздоровленням та фізкультурно-спортивною діяльністю, центрах обліку та закладах соціального захисту для бездомних осіб, центрах соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі, санаторіях для ветеранів та інвалідів, будинках-інтернатах для громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів, психоневрологічних та спеціалізованих будинках-інтернатах, пансіонатах для ветеранів війни і праці, геріатричних пансіонатах;

8) постачання послуг з перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом (крім таксі), тарифи на які регулюються в установленому законом порядку.

9) постачання релігійними організаціями культових послуг та предметів культового призначення за переліком, а саме:

а) культові послуги: хрещення, укладення церковного шлюбу, похорони, молебень, панахида, освячення (помешкань, автомобілів тощо), обрізання, перше причастя, барміцво (повноліття);

б) предмети культового призначення: свічки, ікони (образи), хрести, вервиці, покривала (вівтарні, погребальні тощо), медальйони з релігійною символікою, вугілля кадильне, ладан, лампадне масло, миро, лампади, кадила, підсвічники, богослужбова література;

10) постачання послуг з поховання та постачання ритуальних товарів державними та комунальними службами;

11) безкоштовної передачі рухомого складу однією залізницею або підприємством залізничного транспорту загального користування іншим залізницям або підприємствам залізничного транспорту загального користування державної форми власності;

12) безоплатної приватизації житлового фонду, включаючи місця загального користування у багатоквартирних будинках та прибудинкових територій, присадибних земельних ділянок відповідно до законодавства, а також постачання послуг, отримання яких згідно із законодавством є обов'язковою передумовою приватизації житла, прибудинкових територій багатоквартирних будинків, присадибних земельних ділянок;

13) постачання житла (об'єктів житлового фонду), крім їх першого постачання;

14) надання благодійної допомоги, зокрема безоплатне постачання товарів/послуг благодійним організаціям, утвореним і зареєстрованим відповідно до законодавства, а також надання такої допомоги благодійними організаціями набувачам (суб'єктам) благодійної допомоги відповідно до законодавства про благодійну діяльність та благодійні організації;

15) безоплатної передачі в державну власність чи комунальну власність територіальних громад сіл, селищ, міст або у їх спільну власність об'єктів усіх форм власності, які перебувають на балансі одного платника податку і передаються на баланс іншого платника податку, якщо такі операції проводяться за рішенням Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, прийнятим у межах їх повноважень;

16) безоплатного постачання товарів/послуг власного виробництва підсобними господарствами і лікувально-виробничими трудовими майстернями (цехами, дільницями) будинків-інтернатів, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів реінтеграції бездомних осіб, центрів соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі;

17) постачання державних платних послуг фізичним або юридичним особам органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, а також іншими особами, уповноваженими такими органами або законодавством надавати зазначені послуги, обов'язковість отримання (надання) яких установлюється законодавством, включаючи плату за реєстрацію, видачу ліцензії, сертифікатів у вигляді зборів, державного мита тощо;

18) надання послуг з реєстрації актів цивільного стану державними органами, уповноваженими здійснювати таку реєстрацію згідно із законодавством;

19) постачання бібліотеками, які перебувають у державній або комунальній власності або у власності всеукраїнських громадських організацій інвалідів, платних послуг з комплектування реєстраційно-облікових документів (квитків, формулярів), користування рідкісними, цінними довідниками, книгами (у тому числі нічним абонементом), тематичного добору літератури за запитом споживача та надання тематичних, адресно-бібліографічних та фактографічних довідок;

20) постачання (продажу, передачі) земельних ділянок, земельних часток (паїв), крім тих, що розміщені під об'єктами нерухомого майна та включаються до їх вартості відповідно до законодавства;

21) оплати вартості фундаментальних досліджень, науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт особою, яка безпосередньо отримує такі кошти з рахунка органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів;

22) безкоштовної передачі приладів, обладнання, матеріалів, крім підакцизних, науковим установам та науковим організаціям, вищим

навчальним закладам III – IV рівнів акредитації, внесеним до Державного реєстру наукових організацій, яким надається підтримка держави;

23) постачання в сільській місцевості сільськогосподарськими товаровиробниками послуг з ремонту шкіл, дошкільних закладів, інтернатів, закладів охорони здоров'я та надання матеріальної допомоги (в межах одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян на місяць на одну особу) продуктами харчування власного виробництва та послуг з обробки землі багатодітним сім'ям, ветеранам праці і війни, реабілітованим громадянам, інвалідам, самотніми особами похилого віку, особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та школам, дошкільним закладам, інтернатам, закладам охорони здоров'я;

24) постачання (передплати) та доставки періодичних видань друкованих засобів масової інформації вітчизняного виробництва;

25) інші операції, передбачені ПКУ.

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізуйте операції, що не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.
2. Охарактеризуйте операції, що звільнені від оподаткування податком на додану вартість.

Тема 6. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Питання до розгляду:

1. *Платники збору за місця для паркування транспортних засобів.*
2. *Порядок обчислення, звітності, обліку і сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.*

1. Платники збору за місця для паркування транспортних засобів

Паркінг – це місце, де автомобіль буде у безпеці, під цілодобовою охороною. Машина у паркінгу захищена від погодних умов – дощу, снігу та сонячних променів. Парковка (також Паркінг від англ. Parking) – технічний термін, що означає штатний переклад механізму, пристрою,

транспортного засобу в неробоче, нерухоме положення в передбаченому для цього безпечному місці. Найбільш поширений відносно автомобілів.

Паркування – це місце, де будь-який транспортний засіб можна перевести в неробочий стан і залишити на нетривалий час.

Збір за місця для паркування транспортних засобів – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету.

Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи - підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, організовують та проводять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

2. Порядок обчислення, звітності, обліку і сплати збору за місця для паркування транспортних засобів

Об'єктом та базою оподаткування є площа земельної ділянки, яка згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів передбачених статтею 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні».

Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

Ставка збору та порядок сплати збору до бюджету встановлюються відповідною сільською, селищною, міською радою або радою об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі до 0,075 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного)

року. При визначенні ставки збору сільські, селищні, міські ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу. Сума збору за місця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації збору за місця для паркування транспортних засобів за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням об'єкта оподаткування.

В бухгалтерському обліку нарахування та сплата збору за місця для паркування транспортних засобів відображається наступним чином, табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Відображення в обліку операцій з нарахування та сплати збору за місця для паркування транспортних засобів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1.	Нараховано суму збору за місця для паркування транспортних засобів	23, 91	641/ збір
2.	Сплачено суму збору за місця для паркування транспортних засобів	641/ збір	311

Питання для самоконтролю:

1. Обґрунтуйте суть поняття «паркування».
2. До якого бюджету зараховується збір за місця для паркування транспортних засобів?
3. Проаналізуйте платників збору за місця для паркування транспортних засобів.
4. Охарактеризуйте порядок обчислення збору за місця для паркування транспортних засобів.
5. Проаналізуйте порядок відображення в обліку нарахування та сплати збору за місця для паркування транспортних засобів.

Список рекомендованої літератури

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 від 16.07.1999р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV від 22.05.2003р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
3. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» № 2155-VIII від 05.10.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
4. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» №2464-VI від 08.07.2012р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
5. Коптева Г.М. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посібник / Г.М. Коптева: Нац.техн.ун-т «Харків. політехн. ін.-т». Харків: Підручник НТУ «ХПІ», 2018. 493с.
6. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. 240с.
7. Куцик П.О., Полянська О.А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 508с.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
9. Матюха М.М. Облік і звітність в оподаткуванні: опорний конспект лекцій / М.М.Матюха. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 220с.
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України №290 від 29.11.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України №318 від 31.12.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», затверджене наказом Міністерства фінансів України №353 від 28.12.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0047-01#Text>
13. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і

- оподаткування» / М.Т.Теловата, В.П. Пантелеєв, К.В. Безверхий, О.О. Григоревська, С.І. Ковач, О.А.Юрченко. К.: НАСОНА, 2019. 506с.
14. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб.; уклад. Гречко А.В. К.: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119с.
15. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О.]; за заг. ред. І.С.Волохової, О.Ю.Дубовик. Харків.: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402с.
16. Податковий кодекс України № 2755- VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
17. Положення про Держану податкову службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
18. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затверджені наказами Міністерства фінансів України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
19. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку: наказ Міністерства фінансів України №1688 від 21 грудня 2011 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/331750_626758
20. Томнюк Т.Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324с.

Облік і звітність в оподаткуванні [Текст]: методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 Облік і оподаткування денної форми здобуття освіти / уклад. Альона Дацюк – Ковель: ВСП «КПЕФК ЛНТУ», 2025. – 28 с.

ВСП «КПЕФК ЛНТУ»
45000 м. Ковель, вул. Заводська, 23
Друк – ВСП «КПЕФК ЛНТУ»